

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рж1 г 7/2022
26.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, судија Марина Милановић, у предмету предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Драгослав Димитријевић, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући по жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Нишу Р4 г 3/2022 од 13.04.2022. године, дана 26.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Нишу Р4 г 3/2022 од 13.04.2022. године, тако што се усваја приговор предлагача АА из ... и утврђује да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Апелационим судом у Нишу у предмету Гж 1125/2021.

Налаже се судији известиоцу у предмету Апелационог суда у Нишу Гж 1125/2021 да, у року од 30 дана, оконча жалбени поступак у том предмету, као и да у року од 15 дана по истеку рока за одлучивање о жалби, обавести председника Апелационог суда у Нишу о предузетим мерама.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ Република Србија да из буџетских средстава опредељених за рад судова предлагачу на име трошкова поступка исплати износ од 27.000,00 динара, у року од 15 дана од дана подношења захтева предлагача за исплату.

Образложење

Предлагач је Апелационом суду у Нишу, дана 18.03.2022. године, поднео приговор ради убрзања поступка у предмету Апелационог суда у Нишу Гж 1125/2021.

Апелациони суд у Нишу је решењем Р4 г 3/2022 од 13.04.2022. године одбио приговор предлагача којим је тражио да се утврди повреда права подносиоца у поступку по предмету Апелационог суда у Нишу Гж 1125/2021 и Основног суда у Лесковцу П 7642/22 и наложи поступајућем судији да у року од 15 дана предузме радње које ће делотворно убрзати овај поступак и одбио је захтев подносиоца приговора за накнаду трошкова поступка по приговору.

Против наведеног решења, предлагач је изјавио жалбу из свих законских разлога.

Одлучујући о жалби предлагача, на основу одредаба чл. 16, 18. и 20. став 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС“ 40/15) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ 25/82... „Службени гласник РС“ 106/15), Врховни касациони суд је испитао побијано решење применом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20) и закључио да је жалба основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9. Закона о парничном поступку, на које Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Апелациони суд у Нишу је спровео испитни поступак, па је, одлучујући о поднетом приговору ради убрзања поступка од 18.03.2022. године, утврдио да је дана 10.06.2010. године, Основном суду у Лесковцу, тужилац ПД „Југоисток“ ЕД Лесковац, против подносиоца приговора (као туженог) поднео тужбу ради наплате дуга у износу од 4477.639 динара. Првостепени суд је у законском року тужбу доставио на одговор, који је подносилац приговора поднео дана 29.06.2010. године. Расправа је заказана и одржана су два рочишта и одређено је извођење доказа вештачењем. Вештак је дана 21.01.2011. године суду доставио налаз и мишљење који је странкама уручен на рочишту одржаном 28.01.2011. године, након чега су заказивана и одржавана рочишта за главну расправу, ради извођења доказа у периоду до 10.07.2012. године, када је исто одложено. У наредном периоду од једне године и пет месеци, рочишта нису одржавана све до 25.03.2014. године, када је рочиште одложено због штрајка адвоката. Због статусних промена код тужиоца, решењем од 21.01.2016. године поступак је прекинут, а по поднетом предлогу од 08.07.2016. године, решењем од 16.08.2016. године, одлучено је да се прекинути поступак настави. У периоду од наставка поступка па до 14.02.2019. године (2 године и 6 месеци) суд није поступао. Дана 18.02.2020. године закључена је главна расправа и донета првостепена пресуда П 4519/16 од 18.02.2020. године. Дана 04.03.2020. године парничне странке су изјавиле жалбе и списи предмета достављени су Апелационом суду у Нишу, који је у законском року донео одлуку – решење Гж 1693/20 дана 09.09.2020. године, којим је ожалбена пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање. Првостепени суд је у поновном поступку донео пресуду П 7642/20 дана 18.12.2020. године, против које је тужилац изјавио жалбу 05.01.2021. године. Списи предмета су дана 01.04.2021. године достављени Апелационом суду у Нишу и предмет заведен под Гж 1125/2021. Решењем од 22.02.2022. године, Апелациони суд у Нишу је применом члана 383. став 4. ЗПП одлучио да закаже расправу пред другостепеним судом и иста је заказана за 06.04.2022. године.

Апелациони суд у Нишу је одбио приговор предлагача као неоснован, закључујући да суд није делотворно поступао у укупном трајању од 3 године и 11 месеци (од 12.10.2012. године до 25.03.2014. године и од 16.08.2016. године до 14.02.2019. године), али да је реч о сложеном предмету, да се не ради о поступку хитне природе који би захтевао приоритет у поступању и да је исти пред Апелационим судом у Нишу у фази окончања поступка (отворена расправа пред другостепеним судом).

Међутим, увидом у портал Апелационог суда у Нишу – ток предмета, утврђено је да поступак у овој правној ствари још увек није окончан, пресуда није донета ни израђена, нити је достављена странкама.

Одредбом члана 32. став 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006) прописано је да свако има право да му независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и оптужбама против њега.

Одредбом члана 18. став 3. Устава Републике Србије прописано је да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

Одредбом члана 6. став 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода („Службени лист СЦГ“- Међународни уговори, бр. 9/2003, 5/2005 и 7/2005, „Службени гласник РС“ - Међународни уговори, бр.12/2010 и 10/2015), између осталог, прописано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, прописано је да се при одлучивању о правним средствима којим се штити право на суђење у разумном року уважавају све околности предметног суђења, пре свега сложеност чињеничних и правних питања, целокупно трајање поступка и поступање суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природа или врста предмета суђења или истраге, значај предмета суђења или истраге по странку, понашање странке током поступка, посебно поштовање процесних права и обавеза, затим поштовање редоследа решавања предмета и законски рокови за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлуке.

Погрешан је закључак Апелационог суда у Нишу да је приговор предлагача неоснован. Наиме, ради се о парничном поступку који је покренут подношењем тужбе дана 10.06.2010. године, пре дванаест година, који дуго траје, због чега првостепено решење није законито.

Пропуст првостепеног суда отклонио је Врховни касациони суд, тако што је на утврђено чињенично стање применио цитиране одредбе Устава РС, Европске конвенције и закона и одлучио као у првом и другом ставу изреке. Полазећи од чињенице: да поступак у овој правној ствари од значаја за предлагача (који је тужени) траје од 10.06.2010. године, а да још није окончан, Врховни касациони суд је применом прописаних мерила закључио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року. Наиме, у конкретном случају су знатна дужина трајања поступка и значај правне ствари за предлагача довољне чињенице за извођење закључка да поступак неразумно дуго траје, тим пре што суд 3 године и 11 месеци није делотворно поступао, односно без оправданог разлога није

предузимао процесне радње, а није ни утврђено да је тужени допринео дужини трајања поступка. Повређено је право предлагача, јер судови ни након дванаест година од почетка суђења нису успели да у целини правноснажно окончају спор, а како се ради о старом предмету, жалбени суд је морао брже да поступа. Пошто је поступак неразумно дуго трајао и још није окончан, Врховни касациони суд је утврдио повреду права на суђење у разумном року.

Отклањајући последице утврђене повреде права у предмету Апелационог суда у Нишу Гж 1125/2021, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 11. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року, наложио окончање жалбеног поступка у року од 30 дана од пријема овог решења.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је одлучио као у првом и другом ставу изреке на основу члана 401. тачка 3. ЗПП.

Одлука о накнади трошкова предлагачу, као у ставу трећем изреке донета је применом чланова 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, у вези са чланом 30. став 2. ЗВП. Предлагачу су досуђени тражени трошкови првостепеног и жалбеног поступка, и то на име састава приговора од стране пуномоћника – адвоката у висини од 9.000,00 динара и жалбе у висини од 18.000,00 динара.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:
Против овог решења жалба није дозвољена.

С у д и ј а
Марина Милановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић